

MODERN STAGES OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT

Proceedings of the XIV International Scientific and Practical Conference

Prague, Czech Republic
December 27 – 30, 2022

UDC 01.1

The 14th International scientific and practical conference “Modern stages of scientific research development” (December 27 - 30, 2022) Prague, Czech Republic. International Science Group. 2022. 503 p.

ISBN – 979-8-88862-818-8

DOI – 10.46299/ISG.2022.2.14

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

55.	Феденько В. САМОСТІЙНА ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЦИНИ	274
PEDAGOGY		
56.	Shakirova A.D. THE INFLUENCE OF SOCIO-PSYCHOLOGICAL TRAININGS ON THE PERFORMANCE OF LEARNING ACTIVITIES OF STUDENTS	276
57.	Веремієнко А.В., Вишняк В.І., Дем'янчук А.В., Пилипченко В.В., Сіроштан І.Ю. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЛАГІАТУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДИСЦИПЛІНИ "ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО- ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ"	280
58.	Головацька Ю.Б. ІННОВАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	283
59.	Граб М.Я., Лалак Н. ПРИРОДНИЧА ОСВІТА У ЗМІСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У КОЛЕДЖАХ ТА УНІВЕРСИТЕТАХ ДАНІЇ ТА НОРВЕГІЇ	286
60.	Житар Г.Є. АПСАЙКЛІНГ ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ	293
61.	Коваленко І., Митцева О.С. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ІТ-ФАХІВЦЯ	296
62.	Комишан Ю.В. ПОЛІВЕКТОРНІСТЬ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Г. ЛЕВЧЕНКА В ПОЛТАВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА	299

ІННОВАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Головацька Юлія Богданівна

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка

Інтеграція України у світову економіку, розширення міжнародних контактів, зростання обсягів міжнародної торгівлі та дипломатичної діяльності спричинили те, що професія перекладача стала однією з найзатребуваніших. Виникла потреба у підготовці значної кількості професійно компетентних перекладачів. Такі зміни підвищують вимоги до фахівців у галузі перекладу. Володіння перекладача іноземною мовою є само собою зрозумілою, однак далеко не достатньою умовою професійної компетентності. Відбувається зміщення акценту з вимог до сучасного працівника з формальних чинників його компетентності та освіти до соціальної цінності його особистісних якостей.

Основне протиріччя ринку професійної діяльності перекладачів полягає в тому, що, одного боку, випускники напряму підготовки перекладачів не повною мірою знайомі з діловодством, міжнародними та національними стандартами, у недостатній мірі володіють техніками автоматизованого перекладу, ІТ-технологіями тощо; з іншого – у різних сферах економіки фахівці опановують іноземну мову, усвідомлюючи її роль у вирішенні професійних завдань та побудові кар'єри, що створює конкуренцію дипломованим випускникам перекладацьких факультетів. Не випадково серед професій, які поступово відмирають, називають професію перекладача – прогнози дають дуже недалеку перспективу її зникнення, 2028 рік (Esfandiari, Sepora, & Mahadi, 2015). Окрім зростання конкуренції з огляду на масштабність підготовки фахівців цього профілю за місце на ринку перекладу веде агресивну боротьбу машинний переклад (Вейхе, 2015), хоч і він поступово поступається позиціями автоматизованому перекладу, що характеризується високою технологічністю обробки даних і якістю роботи людини-перекладача. Слід додати ще й поширення різного роду гаджетів, які дають змогу перевести будь-який текст у дуже короткі терміни та відводять на другий план теорії перекладу та міркування з приводу вимог щодо його якості. Широко відвойовує позиції у професійних перекладачів й краудсорсинг, що ставить під сумнів цінність компетентнісного перекладу (Сімкова, 2018). Основні міфи щодо краудсорсингу (нижча вартість перекладу, робота може і не оплачуватись; результат перекладу можна отримати набагато швидше порівняно з тимчасовими витратами одного професійного перекладача) також працюють не на користь людини, яка професійно навчена займатися такою діяльністю. У настільки складних умовах відбувається злам

мотивації та втрата інтересу до професії, а це спричинює зниження ефективності результатів перекладацької діяльності, нехтування трудовими обов'язками тощо.

Сучасний соціально-культурний контекст, у якому перекладачеві доводиться існувати, постійно розширює завдання та обов'язки посередника міжмовного процесу, змушуючи освоювати нові навички та вчитися «на ходу» (Liu, 2013). Зміна стимулів та мотивів будь-якої діяльності та перекладацької, зокрема, зумовлюють необхідність формування адаптаційних та регуляційних механізмів окремого фахівця та цілої професійної групи. Забезпечуючи ефективність міжкультурного діалогу та сприяючи подоланню мовного бар'єру в комунікації, перекладач використовує різні комунікативні та культурні коди. Окрім того, в межах «соціологічного повороту» до перекладу професіоналам цієї галузі відводиться центральна роль у регуляції комунікативної взаємодії або оркестрування власної практики (Simkova, 2018). Тобто перекладачі є своєрідними акторами соціальної мережі, роблячи вибір на користь тих чи інших перекладацьких рішень. Займаючи центральнішу позицію в ланцюжку ST – translator – TT, перекладач спрямовує контекст міжмовного спілкування у потрібне русло.

Таким чином, наявність розвинених регулятивних та метакогнітивних навичок є однією з цілей підготовки перекладачів, і необхідно розробити механізми їхнього формування в програмах перекладацької підготовки. Така підготовка стає професійно-корпоративним процесом, когнітивно забезпеченим (Simkova, 2018). Саме тому, окрім лінгвістичної підготовки в освітньому процесі необхідно приділяти значну увагу когнітивним процесам перекладу (сприйняття, усвідомлення; встановлення сенсу висловлювання та формування висловлюваного; формулювання висловлювання), особистісним мотивам у професії перекладача (соціальна значущість, корисність професії, створення ситуації успіху, подолання професійних труднощів, мотив саморозвитку, самоствердження, афіліації) (Esfandiari, Sepora, & Mahadi, 2015).

Цьому сприяє занурення в природне професійне середовище, використання інформаційно-комунікаційних технологій, які не лише сприяють формуванню додаткових навичок, а й впливають на визначення мотивів перекладача у майбутній професії, забезпечують зростання комунікативної та конфліктологічної компетентності, емпатії, сензитивності, асертивності, формування лідерських якостей (Liu, 2013), навичок командної роботи, публічного виступу, проведення ділової наради тощо.

Отже, перекладацька діяльність охоплює різноманітні політичні, соціальні, культурні чинники. Комплекс компетентностей, сформованих згідно з вимогами сучасного соціокультурного контексту та відповідальних запитів суспільства, співвіднесений з індивідуальними та колективними цінностями, дає змогу окреслити трансформаційну роль перекладу в культурі у певний відрізок часу та перекладі як одному з ключових інструментів соціально-політичної та культурної взаємодії.

Саме тому, програми підготовки майбутніх перекладачів необхідно спрямовувати на розвиток метакогнітивних та металінвістичних

компетентностей, однак, найсуттєвішим є проведення тренінгів, спрямованих на формування та розвиток комунікативних компетентностей особистості та деяких її аспектів (усвідомлення власної ролі в регуляції соціальних відносин у контексті перекладацької діяльності). Фокусування уваги в освітньому процесі розвитку індивідуальних якостей особистості (впевненість, спостережливість, емпатія, лідерські якості, стресостійкість), а також формування конфліктологічної компетентності підвищують конкурентоздатність випускників на ринку праці та попереджають передчасне професійне вигорання.

Список літератури:

1. Вейхе, Ч. (2015). Інтерпретація ключових точок національних стандартів викладання якості перекладу на бакалавратських програмах. *Викладання та дослідження іноземної мови*, 2, 289–296.
2. Сімкова, І. О. (2018). *Теорія і методика професійної підготовки майбутніх перекладачів до здійснення усного двостороннього науково-технічного перекладу*. (Дис. ... док. пед. наук за спеціальністю 13.00.04). Нац. техн. ун-тет України «Київський політехн. ін-тут ім. І. Сікорського». Київ, 539.
3. Esfandiari, M., Sepora, T., & Mahadi, T. (2015). Translation Competence: Aging Towards Modern Views. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 192, 44–53.
4. Liu, J. (2013). Translators Training: Teaching Programs, Curricula, Practices. *Journal of Language Teaching and Research*, 4 (1), 127–132.
5. Simkova, I. (2018). The role of continuing professional development in translators and interpreters' training. *Web of Scholar*, 6 (24), 22–25.